

Etterutdanningskravet i den nye regnskapsførerloven

Den nye regnskapsførerloven øker totalkravet til etterutdanning fra 77 til 80 timer.

23.01.23 Skrevet av Hanne Opsahl, Regnskap Norge

Innenfor gitte rammer har regnskapsfører større fleksibilitet enn tidligere, til å tilpasse etterutdanningen etter eget kompetansebehov. Etterutdanningskravet er regulert i [regnskapsførerloven § 3-4 \(https://lovdata.no/lov/2022-12-16-90/§3-4\)](https://lovdata.no/lov/2022-12-16-90/§3-4). I denne artikkelen redegjør vi nærmere for reglene.

Krav til totalt antall timer

For å opprettholde godkjenningen som statsautorisert regnskapsfører må det tas minst 80 timer relevant etterutdanning over tre år. Kravet skal være oppfylt i løpet av de tre foregående, eventuelt i løpet av det inneværende og de to foregående kalenderårene. Det er en økning på tre timer fra tidligere regnskapsførerlov, som krevde 77 timer.

Kravene til etterutdanning skal første gang være oppfylt fra og med det fjerde årsskiftet etter godkjenningen som statsautorisert regnskapsfører.

Regnskapsførere som fikk sin godkjenning i 2020 eller tidligere, må oppfylle det nye kravet per 31. desember 2023.

Fordeling på fagområder, krav innen kjernefag

All etterutdanning må være innenfor fagkretsen som gir grunnlag for godkjenning som statsautorisert regnskapsfører. Det innebærer at etterutdanningen må være innenfor fagkretsen til en bachelor/master i økonomi og administrasjon eller regnskap og revisjon.

Et tilleggsvilkår er at etterutdanningen må omfatte tilstrekkelig opplæring innenfor de fagemner som utgjør sentral regnskapsførerkompetanse (heretter kalt kjernefag). Dette gjelder:

Finansregnskap

Emnet omfatter regelverk og teori i tilknytning til regnskapsloven og bokføringsloven (herunder standarder for god regnskapsskikk og god bokføringsskikk), samt regnskapsanalyse og nøkkeltallsanalyse av lønnsomhet, likviditet, finansiering og soliditet.

Skatte- og avgiftsrett

Foretaksrett

Omfatter særlig selskapsrett, men også avtalerett, kjøpsrett, konkursrett, arbeidsrett og lignende regelverk. Vi legger til grunn at også revisjonsfag inngår her.

Regnskapsføring

Dette motsvarer regnskapsførerregelverket og god regnskapsføringsskikk i tidligere lov. Emnet omfatter regnskapsførerloven og standarden for god regnskapsføringsskikk, samt annen lovgivning som direkte regulerer regnskapsvirksomheten. Slik annen lovgivning er f.eks. hvitvaskingsloven og risikostyringsforskriften.

Det er ikke noe minstekrav til antall timer hvert av kjernefagene skal være dekket med, men alle må være med i etterutdanningen for hver treårsperiode.

Hva er «tilstrekkelig opplæring» i kjernefagene?

Det er hver enkelt regnskapsfører selv som vurderer hva som er tilstrekkelig for å dekke kjernefagene forsvarlig. Her kan det tas hensyn til egne behov i jobben, herunder spesialiseringsbehov, så lenge det opprettholdes fagkompetanse innenfor alle fagområdene som er nødvendig for å kunne utføre regnskapsoppdrag.

I vurderingen av hva som er tilstrekkelig, vil det blant annet være relevant om det har skjedd mye nytt innenfor et fagområde som gjør det nødvendig å oppdatere seg, eller om regnskapsfører har oppdrag for foretak med særreguleringer det kreves kompetanse på – eksempelvis oppdrag for børsnoterte selskap eller foretak med egne bransjeregler.

Det er et bærende prinsipp at regnskapsfører må ha tilstrekkelig kompetanse for å påta seg og fortsette oppdrag, og det er viktig at sammensetningen av etterutdanningen understøtter og ivaretar dette. Siden kjernefagene utgjør sentral regnskapsførerkompetanse, er det underforstått at disse samlet sett utgjør en god del av etterutdanningen. Vi har fått signaler om at det kan komme nærmere retningslinjer

ndt dette fra Finanstilsynet.

Vi har allerede fått spørsmål om hvordan Finanstilsynet og Regnskap Norges kvalitetskontroll vil forholde seg til det nye etterutdanningskravet. Svaret er at de må vurdere med samme øyne som regnskapsfører selv. Ved eventuelt tilsyn gjelder det derfor å ha en begrunnet forklaring på den sammensetningen som er tatt.

Form på gjennomføring av etterutdanningen

Hovedkravet er at etterutdanningen må gjennomføres som «strukturert opplæring». Undervisning er likestilt med deltakelse. Det er likevel åpnet for at inntil 20 timer kan tas på annen måte, så langt etterutdanningen er relevant.

«Strukturert opplæring» er betegnelse på opplæring som er forberedt og tilrettelagt, typisk arrangert av profesjonelle kursaktører og eksamener avlagt på universitet/høyskole. Alle kurs i regi av Regnskap Norge er strukturert opplæring.

Regnskapsforetakene kan arrangere «strukturert opplæring» selv, men da må det skje under samme vilkår og rammer som kreves av profesjonelle kursarrangører. Det legges til grunn at Finanstilsynets tidligere rundskriv om etterutdanning fortsatt er retningsgivende. Der står det:

«Kurs i regi av andre, som er på kvalitativt samme nivå som en profesjonell kursarrangør, vil kunne likestilles med kurs fra en profesjonell kursarrangør. Eksempler på dette er kurs arrangert av regnskapsfører- eller revisjonsselskaper og kurs i regi av Skatteetaten. Kursarrangøren må utarbeide og oppbevare dokumentasjon på samme måte som profesjonelle kursarrangører. Kravet til kompetent foreleser innebærer at vedkommende skal ha spesialkompetanse om temaet det blir forelest i. Det er ikke tilstrekkelig at en ansatt blir benyttet til å videreformidle fra et kurs vedkommende selv har deltatt på.»

Alle 80 timer kan tas som strukturert opplæring, men det er altså gitt en åpning for å kunne dekke inntil 20 timer gjennom annen relevant etterutdanning. Slik annen etterutdanning kan være utarbeidelse av undervisningsopplegg, artikler og annet fagstoff, deltakelse i fagteknisk arbeid, sensur ved eksamen og likeverdig aktivitet. Det er underforstått at det faglige innholdet og egeninnsatsen må være på et visst nivå.

Egenstudier uten eksamen og deltagelse i møter der faglige spørsmål diskuteres, er eksempler på aktiviteter som ikke kvalifiserer til å bli regnet med.

Dokumentasjon av etterutdanning

Etterutdanningen må kunne dokumenteres.

Dokumentasjon for strukturert opplæring skal være utarbeidet av den som arrangerer opplæringen og skal inneholde

- navn på arrangøren og den som står for opplæringen,
- tittelen på opplæringen,
- en kort beskrivelse av det faglige innholdet,
- dato for gjennomføring,
- antall timer deltakelse, og
- opplæringsformen.

For eventuell etterutdanning som ikke er strukturert opplæring, og som kan tas med inntil 20 timer, må dokumentasjonen være utarbeidet av andre enn regnskapsfører, men det er ikke noe krav om at denne oppgir antall timer. I så fall angir regnskapsfører det anslåtte timeantallet selv.

I tillegg til dokumentasjonen for den enkelte etterdanningsaktiviteten, skal regnskapsfører også kunne fremvise en samlet oversikt over etterutdanning som er gjennomført i hver treårsperiode, med opplysning om type opplæring, antall timer og fordeling på kjernefagene og annen etterutdanning. For strukturert opplæring skal oversikten angi arrangør, en kort beskrivelse av innholdet og tidspunkt for gjennomføring.

Også der timeantallet og fagemnet er fastsatt av arrangør har regnskapsfører et selvstendig ansvar for at etterutdanningskravet er oppfylt, både når det gjelder timeantall og innhold og dokumentasjon.

Finanstilsynets oppfølging av at etterutdanningskravet er oppfylt skjer gjennom tilsyn, herunder gjennom regnskapsførers egenrapportering.

Foreldrepermisjon

Ved avvikling av foreldrepermisjon utover seks måneder utvides etterutdanningsperioden fra tre til fire år. Dette skjer automatisk (uten søknad), men regnskapsfører må kunne fremlegge dokumentasjon på foreldrepermisjonen på forespørsel.

Finanstilsynet kan i særlige tilfeller og i en tidsbegrenset periode også tillate et lavere krav til etterutdanning enn tre år. Her forutsettes i tilfelle søknad. I og med at regnskapsførere i slike tilfeller også kan deponere godkjenningen, vil dette være en snever unntaksregel.

